

מדינת ישראל
הכנסת

ח. ב.

פרוטוקול מס' 29/א

מיסדת ועדת החינוך והתרבות החקיקה
ביום ד', ב' בניסן תשס"ז - 14.3.1956
בהע 8.50

נוכחיה:

ח. ב. סיני	-	חיו"ר.
ר. הקטין		
ח. כ. פריה		
ח. מגורי-כהן		
ד. נצר		
ר. צברי		
א. רזיאל-נאור		
י. לפאל		
א. הלמי		

חברי הוועדה:

מ. אבידור	-	חמנהל הכללי במסד
החינוך והתרבות. |
|-----------|---|-------------------------------------|

מוזמניה:

סיכום דיוני הוועדה על התקציב. סדר-היום:

=====

חיו"ר ח. ב. סיני: פותחת את הישיבה.

הופיעו לכאן תלמידי בתי-הספר התיכונים
מל בוקר, ערב ומקצועיים. קשה לדבר עם אותן מחלחות הילדים,
ואמרו לי, כי חמאלה עומדת בטיפולנו. צוסף לכך, הסתייפנדיות
אף הן מבטיחות למוכסריה להמסוך בללמודיהם. על-כל-פניה אביא
את הדבר לידעת חברי הוועדה. ילדיה-אלו עוזרים בבית דמחוליה
ללמוד ולתקדח ועלינו לראות את הדבריה כמות חחה, כי הם עומדים
על חיוהם הצעירה. אנו מטפלים בבעיות החינוך העל-יסודי ואיננו
מתקדמים בתקציב ולא מצגנו בו כל רעיון-קולסטרוקטיבי, אלא חמחך
החיגרה. נדמה לי, כי אפשר לבוא בדלריה עם ועדת חכספיה ולסוג
סכוליה נוספיה מחוך הנחה ימים והערכת החכנסות קטנה מזו חהיא
באמה; כן אפשר לארגן דעת קהל שתעזור לנו בכך. מיום כן ביקסתי

היו"ר ח. פרסוף:

מיוזם-ראש ועדת הכספים לחוות את יחידת הוועדה המיוחדת אתנו עד לאחר הסיכומים שלנו, ובעיקר, מאחר שלא הייתה שנה שלא החגנו עוד מחוץ לתוספת לעניני חינוך ויוזם-ראש ועדת הכספים תמיד עזר לנו בכך. ברור, כי בהצעות חברי הוועדה יש לכלול גם את בעיית החינוך החיסון.

באר

ג. צברי:

הנעולה הללו/בתביעה שהעלו את חבר-הלימוד ואותה הילדה שלא היצ יכוליה לחלח סולקו מבית-הספ. נוסף לכך, ביה"ו' עלוהם לק כל את תעודותיה חליה חסני רק לאחר חיטלמו את התוספת ובידו יחנה חמות הגימנסיות חסר כך הוא הדבר.

אולה הייתי רוצה להציע, כי נעלה לדיון לאחר הפגרה את כל האלת בתי-הספר התיכוניים על כל צדדיה.

ד. הפאל:

אם נחפש את הפתרון בהגדלת התקציב צפוי לנו כחלון מפני היחסה נטויה שלא להגדיל את התקציב, ונע סך לכך, אי-אפשר לעשות זאת מפני חומעתו מחר האוצר העדיין חסריה לו סכומיה מסוימים לאיוון התקציב. לכן הייתי מציע, מאחר היחסה קרוב לחנו מיליון ל"י רזרבה בתקציב החינוך והתרבות. החלק העיקרי מרזרבה זו נועד לגידול הטבעי של מספר הילדים. יש לברר תחילה במסגרת החינוך והתרבות מהו הסכום התפוס מרזרבה זו?

היו"ר ג. פרסוף:

חר הפניה בתחובה לווזכות על מחרון אמר, כי ישנה פניה-מצד המורה להעלאת המסכורת. אם תבוא העלאה כזו היא מסתכמת בסכום של 3.000.000 ל"י והרזרבה כולה היא 1.900.000 ל"י.

ד. נצר:

האם אפשר לחמוע פרטיה על הדיון בוועדת הכספים בקשר למסגרת החינוך והתרבות?

מ. אבידור:

במסך 3,5 חעות נחאלו האלות חונות בוועדת הכספים והסר ענה עליהן.

אשר לרזרבה - הדי 1.600.000 ל"י הח תוספת מסכורת למוריה. בקשר לתזונה ילדיה - הרי החיחוב הוא לפי ממוצע של 3300 ילדיה. אבל זה כדלל 6600 והדבר נרמח ביחידת ועדת הכספים טאה יגדל מספר-הילדיה ומצא חאוצר דרך להגדלת הסכומיה הדרושים לזנה. בתוך הסכום הזה של 1.600.000 ל"י יחנה סעיפיה אחרים והכל-הוכנס כאן, כי לא ידעו כיצד לחלק זאת וייהיה צורך להעבירה מדי פעם בפעם.

אשר להערותי של סר הפניה ביחס למסכורת המורה ואכן הייתה דרישת המורים להגדלת מסכורתם, ולא היו כאן 4 תביעות חונות אלא הייתה זך אותה דרישה והיא כמעט נסתיימה עד אשר בא מרכז הסתדרות המורים ודרס למסכורת-המורים לא תהיה פחותה מזו של האחרות. העלאה כזו במסכורת המורה אינה קטורה רק במסכורת המורים בבתי-הספר היסודיים והתיכוניים, אלא גם בבתי-הספר של מחרד העבודה ומחרד החקלאות. העלאה כזו מצטרפת לסכום של מיליוניים.

י. רפאל:

האם המסדר סגור והוא צריך להכנס
למאבק להגדלת התקציב החינוכי והתעמ
או הוא חושב לעלוו להסתפק במה שניתן לו, ואם ית'לו הצעות חונות
בקשר לכך, או לי ית' לחפז את הפחרון במסגרת הקיימת?

היו"ר ח. פרחיץ:

כידוע לכם, סנה-חנה היינו עובדים על
התקציב ומעדי ית' את הערותינו ונחבקים
על תוספות שהיינו מקבלים תמיד כתוצאה מהמאבק. איננו חושבת
שהסנה יונה המצב טזה שהיא בחניה אחרת. לכן הייתי רוצה הנלך
באותה הדרך.

ד. נצר:

הממסלה דנה בתקציב ולאחר דיוניה קיבלה
את התקציב הזה. הסנה הוגס לנו התקציב
באיחור, כי תמיד היינו מקבלים אותו כבר בחודש פברואר והיינו
יט' ליה ללמוד אותו. אמנם הדבר לא היה תלוי בנו ולא באנשי
מסדר החינוך והתרבות, אבל זוהי עובדה. אני כחברת הוועדה
יט' לה להגיד שאין לי כל הצעה מעשית מאחר שלא ניתן לי ללמוד את
התקציב לפרטיו ואנני יכולה להגיד מנדן לקחת ולמי להוסיף. כבר
העץ חבל-הכנסת רפאל, כי איננו יכולים להציע בחם הוועדה תוספת
כללית לתקציב המדינה; כן עמדה סאלת הרזרבה, הרי מלי לדעת
למה היא הוצע מתברר, כי אין לנו מה לחלק. לכן, ע" כל רצוננו
הטוב נדמה לי, כי אין לנו מה לעשות, אלא שמענו את כל הבחורים
ולקחנו אותם לחימת הלב, ובעיקר, מאחר שהסנה הודעה מפורטת
של ועדת הכספים שבמקרה של גידול - יועמדו הסכומים הדרושים.

נכון הדבר שהוועדה נהגה במסך חניה
להפגח עם ועדת הכספים, הרי הסנה ועדת המסנה אינה יט' לה להופיע
בחם הוועדה, ואן לראות זאת כתקדיח ונוהג זה יכול להמסך.

א. רוזאל-נאור:

בחניה הקודמות היה נוהג המסדר להביא
לנו את דרישותינו ומה אולר על-יד
לבחון עצמנו אם אנני עומדים על הצדכים
האסיתיים ומדי סנוכל לעזת את המסדר. לא אגיד שהכנסת קיבלה את
כל הסלנות שלנו, אבל אנו ראינו מה היו הש' ליה ססבלו ביותר ואף
לפעמים הצלחנו לסחוט עוד מהן מוועדת הכספים. לכן הייתי סמתה
לו היה המסדר מביא לנו את טענותיו העיקריות שהוא רואה אותן
כנחוצות וחיוניות.

אחר לדבריה של חברת-הכנסת נצר - נדמה
לי שאחור לנו לעיות כדבר הזה. אמנם נכון הדבר שהתקציב הוגס
באיחור ואנו הגענו לנקודת רווייה ואין כבר כוח נפטי להתעמק
ולחטט בכל הדבריה האלה. אבל אם ניצור עובדה זו, לא ידונו
על כך שנית בוועדה מוחפת גח אם נגיד טזה ללא תקדיח. אנני חושבת
שים לחזור לנוהג היסן ולקיים ועדה מוחפת יחד עם ועדת הכספים.

י. רפאל:

אינני חושב מגימתה של חברת-הכנסת
נצר נכונה. יסנך כאן חתי האלות
הגדלת התקציב הכללי לחינוך ותרבות וחיוניות פנימיות בתוך התקציב.
כמו בן-השאלה החניה אינה כה דחופה כמו השאלה הראשונה הקלורה
בוועדת הכספים. ברור, כי כאן מתעוררת ברוא ובראשונה סאלת
החינוך התיכון - אני חושב לזוהי הרגחה כולו. סלא נצא ידי חובת
החינוך התיכון בקשר להתיקרות, ויט' לסאוף לכך מיהיה כאן בסיס

14.3.1956

סיכום דיוני הוועדה על
התקציב.

י. רפאל:

קבוע. אינני מילה עצמי סנוכל להגיע בחינוך התיכון למצב אידיאלי
כזה כפי שהגענו אליו בחינוך היסודי. אולם מאידך, אי-אפשר להפקיד
את בית-הספר התיכון וצריך למצוא תוספת מסוימת לפי-מספר התלמידים
הגוררים תוספת. נדמה לי, כי נוכל למצוא אוזן קשבה בוועדת
הכספיה ויהי לעשות מסהו בנידון זה.

הוא הדין לגבי הכסרת מודיע. כן יח -
לבקש הקצבה חד-פעמית לצרכי ציוד בבתי-ספר יסודיים, כדי לסכום
זה יפתור את הבעיות הכאובות ביותר.

יח. להמיר את ההלוואות הניהנות לבתי-
אזוריים להקצבות, כי הלוואות אלה נועדו למקומות חדשים וכי צד-אנו
יכולים לבקש מיהובים חדשים ויקבלו על עצמם עול כזה של הלוואות.

אני חושב, כי בשלוחת התאלות האלה
אפשר לבנות לוועדת הכספיה ונמצא חם אוזן קשבת.

ג. הקטיון:

אף אני אינני גורסת ללוועדה אין מה
לעשות. אני רק יודעת שגם בוועדות
אחרות יחסה מגמה מסוימת ולאור מגמה זו באות התביעות. אינני
חושבת שעכשו יוגדל התקציב. אבל אם הממשלה תחייב במידה כזו
את עניני החינוך והתרבות, אולי אחר-כך תימצא הדרך להגדלתו. הן
שרת העבודה הודיעה מעל במתח-כנסת שהיא חביא תקציב נוסף באמצע
החנה לפתרון בעיות התעסוקה, ובכך עתה דבר חשוב.

גם שר החינוך והתרבות אמר, כי התקציב
אינו מספיק מאחר שהוא חי-בדבריה אלה יוח-יוח. אדלה לא ברור לי
כיצד נגיע למימום הדבריה, כי מתוך לימוד הדבריה שרה הוברו
דבריה רבים כמו: כמה עולה החזקת שרה ושד, כי זו עבודה
לסבועות על-מנת סנוכל להציע מספרים מת יוקרים.

אולם יחנך מספר עיפיה בהח הלייתי לוצה
להציע הגדלה כמו: לבתי-ספר לנערים עובדים. אצוי יודעת ספע
היו קציני ביקור שהיו מוסיפיה על מספר התלמידים ורק מחוסר תקציב
בוטל הענין. לדעתי, יח להרחיב את המסגרת הזו ובזה נמצא פתרון
מינימאלי לבעיות ההחכלה של הנערים הללו.

אני מצטרפת לדעתו של חברת-הכנסת רפאל
בקשר לחמיכה נוספת לבתי-הספר התיכוניים. אינני יודעת כיצד
יעמוד-הקטור החקלאי בכיתות ההמתך שלו המוחזקות כולן על חשבון
המקום עצמו, כי לאר ההתייקרות זה לא יחזיק טעמד.

בתי-הספר למיעוטיה = ההקצבה לבתי-
ספר-אלה היא מועסה והכל-בדיניה-וחשבונות אומרים, כי המורים הם
אינה מוכררים.

אחמול דובר על כך שהוקטן תקציב המחלקה
להנחלת הלחון מאחר-שהמבצע נגמר. אולי ימשימה שרה נגמרה. למענו
גם מוחדר סבסומיה קטניה אפשר כאן לפתח אחר-כך פעלה ענקית.
לכן נראה לי, כי דווקא בסעיף זה לא צריך להקטין את הסכום.

ס. כפרית:

לדעתי, יח לעמוד בוועדה המזוהפת על כך שבקשר להזנת ילדי יום להעלות את את הממוצע מ-3300 ילדי ל-6000 ילדי. אני אומרת דבריה אלה לאחר שקיבלתי מספרים מאיח הסוכנות היהודית, הרי הממוצע העליון הועמד התקציב אינו מהאיר למציאות. אני יודעת שאין לנו כספיה, אבל שרה חדרה ההכרה בנחיצות מפעל ההזנה.

אשר לבניניה לבתי-הספר ביחובי עוליה -
אנו יודעים מה הוקצב בתקציב הפיתוח לבניניה, אבל אנך מולדתי
לדאוג להוספת למוסדות חינוך ביחוביה, שי הם כח הסרייה זאת.

סעיף לחכת הנוער כמעט ולא גדל החלח
הוא קיבל רק תוספת של 3000 ל"י. אפשר לראות מהסעיפים החנוניה
שאין כאן כל החלחחות. אמ"ח שמענו בסיפוק חלק קליל מחלמידי בתי-
היסודיים נהארייה ללא מטגרת. אבל יח לאנח"א הפיתוח במרכזי
הנוער ובפעולה מועדוניה ולהגדיל סעיף זה.

ר. צברי:

מועדוניה ובתי- תלמיד ליד בתי-הספר
לדעתי, יח להגדיל סעיף זה ובעיקר
למועדוניה לנדער העובד, אולי אף להגדיל את התקצבה לבתי-ספר
לנעריה עובדיה.

החינוך הגופני - בחצה נועכה חל צמצום
בסעיף זה והצלחנו להשיג עוד 15000 ל"י. אולם הסנה יח להגדיל
סעיף זה, כי המצב הגופני חל הילדיה ביחובי עוליה הוא קשה.

אשר לענין החזונה - יח לעמוד כאן
על מתן חזונה לא רק לחינוקות, אלא למתן ארוחות צהריה לילדי בתי-
הספר.

יח להגדיל את התקצבה לסמינריה - אמר
מר חריד שכאן ישנה הגדלה של 50%. אולם, למחל, הסמינר בבאר-
חבע למוריה בלחי מוסמך יכול להיות התחלה לסמינר ממס. יח
לעסנת מאמץ ולפתוח סמינר זה מחדש למוריה מוסמכיה.

א. תלמי:

אמנה נדמה לי, כי המלאכה לא תהיה
חלמה את מציעיה להגדיל בסעיפיה מוויימיה
ולא מציעיה מנין לקחת. אולם אנו מסיעיה כאן את מסאלוחינו.

לכן הדבר הראשון העלינו לחבוע - ג
בעקבות הודעתו של סר"ה חינוך והתרבות - הרחבת חינוך הינה
לגבי גילאי 4 במעברות הזקוקים במיוחד לפרוטקציונייה ממלכתי ומכאן
נובע שאין לילדיה במעברות הכשרה טרוני-יסודי.

הדבר השני הכאוב הם לסכות הנוער ותנועות
אנוער. הגעריה והפערות. סנוטריה בגיל 17 - 14 סנה יגולות תנועות
ה סנוטריה לקלוט אותה ולתנכה לעבודה, להגסמה ולחלוציות;
יח לעשות למען הנוער הזה. לכן אני תובעה לבטל את היחוס לל אותן
3 תנועות הנוער המקבלות תמיכה ולחדתיה זאת על כל תנועות הנוער
כדי שהן תוכלנה לעשות מה שהמבוגריה והרצון הטוב אינה יכולים לעשות.

המיעוטיה - בבתי-ספר אלה אין תנאים
לעבודה, ואין ממחירי עבודה, אין ספרייה ומחברות ואין אפשרות
להעלות את בית-הספר לרמה כל שהיא. יתכן ואין זו בעיה של תקציב

א. תלמידי

אלא כל תזומת לב ודאגה.

אך אני מצטרפת לדעה, כי מבצע הנחלת הלחון
אינו יכול להתאר מבצע חד-פעמי.

אשר לבתי-הספר התיכוניים - המצב הוא כזה
שכנראה יפסיקו תלמידים לבקר בבית-הספר.

ה. מגורי-כהן:

נדמה לי, כי טוב היה עושה מיזרד החינוך
והתרבות לו היה מביא בפני חברי הוועדה
מהם הצרכים ההכרחיים במדינה. אני יודע על הנעשה בתיכונים
העולים החדשים ואני יודע שמצב זה יימשך עוד שנים רבות עד אשר
נוכל להשיג מספר מספיק של מורים מוסמכים ומוסדנות מתאימה, האם
המטרד חותר לקראת הרמת ההסכלה במקום עצמו ולא יצטרך לסלוח
מוכיה מהעיר אל הכפר, ואנו יודעים מהם הקשיים הכרוכים בכך. לכן
היה רצוי לדעת מה מציע המטרד להבוע בסטח זה ואנו נעשה כל מה
שאפשר.

היו"ר ס. פרסיץ:

ישנה אטיקה שזיימת ואיננו יודעים ליה
להבוע ממטרד החינוך והתרבות לתת לנו מה
שאיננו יודעים לתת יותר ממה שנתן ומה שהסר מסר.

אני חולקת על דברי חברת-הכנסת לצר.
אמנם הזמן היה קצר. אולי אינו חייבים לעשות את הדבר. ישנה כאן
מספר חבריה שלמדו את הדברים ויכולים להראות על תיקוני הדברים.
אני חושבת ללכת פה בדרך קונסטרוקטיבית. אני רוצה להצביע על מקורות
למילוי החסר.

אני מתחילה מתקציב הפיתוח צבביטול אותה
ירוסה מתקופת הזרמה שיכולה להביא לקימוץ של 1200 כיתות קטנות
ובניית כיתות גדולות ומיזוגן. קימוץ זה יכל לתת לנו בתקציב
הרגיל הסכון במחבורת של 600 מורים המסתכמת בסכום של 2.000.000 ל"י.
נוסף לכך, שמענו ממטרד החינוך והתרבות שלמטרד זו דרושה
7.000.000 ל"י ולתיחול המסמרת-הסניה, אשר גה בעקבותיה יסגן הוצאות
מיותרות ויה להחליט את המבניה לגידול ולצרכיה אלמנטרית של חינוך
סדיר במעברות ובתיכונים ספר ובכל המקומות האחרים, לטח לך דרך
הסר סכום של 20.000.000 ל"י. אני מרשה לעצמי לומר שלחם לך דרושה
25.000.000 ל"י. איננו מהארת לעצמי טאה אציע סכום זה מהתקציב
הוא יינתן לנו ואיננו רואה בהצעה כזו, הצעה קונסטרוקטיבית.

לכן אני מציעה להדיין בתקציב הפיתוח

סכום של 3.000.000 - 2.500.000 ל"י לשנה לפיתוח ועל יסוד זה
לקבל מיד הלוואה מאחת החברות לפיתוח-בחון-לארץ, כפי העמיתי
דבר זה בטביל עיריית תל-אביב עוד טרם היתה מדינה. הלוואה כזו
ניחנה בחיעור של 1.000.000 לירות שטרלינג לסילוקה תוך 14 חנה
בריבית של 4 1/3%. בירדתי את הדבריה באוהה חברה והיא מוכנה
לענות זאת באוהה התנאים ולהכנס במסא-ומתן-עה הממסלה. נדמה לי,
כי אפשר לענות זאת עוד לקראת סנת הלימודים הבאה וזה ייאפשר
לצמצם את מספר הכיתות הקטנות, הרצ תבינו טאה יס לתת-סנה-סנה-
סכום של 3.000.000 ל"י מתקציב הפיתוח ופה נותניה רק סכום-
של 1.300.000 ל"י, ולא מיתו של דבר נתנו רק 500.000 ל"י לצרכיה

היו"ר פ. פרסוף:

התוכנית והפרגוגייה ואין פותרים את בעיית קליטת הילדים בכיתות.

נוסף ל"ק", ילנה 4 בתי-ספר ממלתיים לחינוך-חקלאי אחר בנינה, פיתוחם והחזקתם עולה הרבה מאד למדינה ותועלתם אינה גדולה יותר מאשר בבתי-הספר האחרים, לזה ניתן סכום של 250.000 ל"י ולכל מערכת החינוך - 800.000 ל"י.

אולם ילנה דבריה מתונה - ילנה סעיף "מפעלי זכרון" וקחה מאד לדבר עליו. אבל הוקצב לו סכום של 200.000 ל"י, כי דבר זה קצור בסכומים אחר יגויסו ובלו הקצבה זו לא יינתנו הסכמים האחרים; כן יש מפעל-זכרון הנקרא ביה "יד חיה" לזכרו של דוקטור ויצמן ומקצבים לו סכום של 240.000 ל"י. זכרו של הנשיא הראשון למדינת ישראל שמוד אתנו לנצח וויסגל יכול לגייס אתה כספים הדרושים לזה כן וספיקה מסתכמת לידו בכך של 80.000 דולר ובחבילתו זה רבע מיליון לירות. האם אי-אפשר היה לדחות דבריה אלה בסעה תמורה זו?

ילנה גם דבריה אחרים אלה בהם ילנה אפשרות של האטה כמו "היכל לתרבות" בתל-אביב ומקצבים לו רבע מיליון לירות, הן קרן-נורמן תוכל להוסיף לנו את הסכומים האלה. אני חושבת שכולנו אחמים בכך, בעיקר, כאשר מקצבים את האצבעות, אי-אפשר לעשות דבריה כאלה. לו היו מזרימים מכל הדבריה-האלה רק פרומיל אחד היינו יכולים להוסיף לתקציב החינוך סכום של 3.000.000 ל"י, אשר יחזרו סכומי כסף ניכרים מאד. אילו הלכנו בשיטה אחרת בתקציב החינוך והתרבות היינו יכולים לקמץ לפחות 500.000 ל"י.

שמענו כאן סתי הרצאות על מפעל התרבות כמות שהוא, כן שמענו הרצאה על מפעל ההסברה דטרה שמענו על חלוקת-התמיכות למפעלי תרבות. אולם צובר רוחם-אצלנו מילנה כאן כפילות גדולה זמן הצד האחר - שמענו להצטרף להצטרף. ית כאן צורך ברויזיה תמורה שיכולה לתת 350.000 - 300.000 ל"י.

בימלנו את הזרמים והעמדנו את תמכתנו לבתי-הספר מוכרים במעורר של 60%. את איננו רוצים לעקוף את החוק ולמלא אותנו כלילנו וכדוחו אין כל הגיון בקיום רשת מפלגתית כזו כמו של אגודת ישראל על-ידי העלאת התמיכה יותר ויותר. את ימנו ציבור מאינו רוצה לקבל את דרך המדינה, הרי את הוא נענה לדרישות החינוכיות של מחדד החינוך והתרבות רחוקות לעשות את הדבריה האלה על חשבוננו. אולם את החוק שולל חינוך מפלגתי אין הוא רחאי לפתח רשת כזו. על אחת כמה וכמה אין הוא יכול לבוא בדרישות גדולות יותר ויותר אל מחדד החינוך והתרבות. אדנני גורסת את הדרך הזו שהודיעו עליה על-ידי חוק ולהפיל על המורים והילדים שלהם, אשרתי המדינה, אבל ולא לקיים אפילו את המינימום שלקח על עצמו ועתה עומדים לחנות גם את היעורר ההקצבה - דבר זה היה יכול לתת לנו קימוץ של עוד 300.000 ל"י. אז-היינו יכולים לחסוך בתקציב 2.500.000 ל"י שאנו נוכל להחמס בהם לצרכים-ההנחוצים ביותר והם: הכשרת מורים בלתי מוסמכים בשלב א', אשר יש תקווה שהם יוכלו לחמס את בדת-הספר שלנו בצורה המתאימה; ב) העד דיבר על 750 תלמידים יתרימו והדבר כאילו הובטח במסגרת התקציבית הזו. כמוכן התמיד אפשר לצאת לנקודת ראות של הרזרבה, אבל מה שבטוח - בטוח. הרי התשחו מבינות ליד בתי-המדרש למורים, ובעיקר, בחתי נקודות, בנגב ולצפון ולגבי התלמידים המוכשרים לתפקידים למצוא את התנאים להבטחת לירותם במקומות אלה.

14.3.1956

זיכרון דיוני הוועדה

על התקציב.

היו"ר ח. פרחיץ:

(ג) צן אלו יכולים להשתמש בחכומיה אלה לילדי גנא הולדיה בגיל 4 - 3 חנויה בהתייחסות החרוזה (ד) בתי-ספר כל יומיה ליד מועדונייה, בעיקר, ביחובי ספר ובמעבדות ובחשתי חממה אחריה. (ה) בפרבריה ובחזכונני העוני - על-ידי צתן חינוך מסאיה, או ככלל על-ידי חינוך המבצעה. (ו) החכרת מוריה כולליות להקניית מקצוע במקומות-אלה בקורסיה מאורזיה ליד הסמינריוניה. - לכל הדבריה האלה צרכיה להיות מוקדמיה חכומיה האנו נומל/לסחרר מהתקציב הזה. כן יש להוסיף לבתי-הספר התיכוניה ובכלל לסגנוניה במבנה ולהכנסת סיפוריה.

א. בזואל-נאור:

חברת-הכנסת רזואל-נאור, זה כבר 3 חנויה למחרד החינוך והתרבות אינו מביא את חביעותיו בפני הוועדה, ולא מפני הטעה כל אסיקה, אלא מפני שהנוהל של הגשת תקציביה החתונה: לפני 5 - 4 חנויה לא היתה חכמה מחותפת כל המחרדיה הנולגיה בדבר ומחרד האוצר. עתה אנו עקמיה במקך חכמיה דיוניה על התקציב ואין מציעיה כאן סתם קיצוציה, אלא באמת יורדיה לעומק כל דבריה. התקציב אינו תקציב של מחרד האוצר או מחרד החינוך והתרבות, אלא זהו תקציב הממלכה. הנהלת מחרד החינוך והתרבות, ולא רק מתוך היותה עובדי מדינה, אלא אנו נבצע כל תקציב חינוך לנו. אולם לומר הפה להוסיף קצת וקצת אין זה נכון. אולי יש לכם מלה קטנה כיצד לפתור את מכלול הבעיות, כי אין דרך אחת. - לנאור / את בעיות החינוך והתרבות במדינת ישראל במאות דרכיה, צאל יאצרו דרך עם הכסף אפסר יהיה לפתור את הבעיות. את הכנסת הארד לנו עוד 10,000,000 ל"י, למל, נחב ונדון כיצד לפתור את הבעיות, אבל איננו יודעיה מחו הפתרון הסוב ביותר. בודאוי חכל חוספת הדיה מבורכת: אגל אינו יכולים לבוא ולומר מדוקא / דבר זה או אחר יצילו את המצב.

חבר-הכנסת רפאל הציע הגדלת התקציב

אבל לא אמר מנין לקחת זאת. הוא הזכיר את החינוך התיכון. גי' חמד אמר, כי החאלה כאובה וכבן ימנה הגדלה בתקציב בחיזור של 30%. אבל סתם לומר: רבע מיליון ל"י - זה אינו מוסיף לפתור את הבעיה, כי זהו טלאי על גבי טלאי. החלילה לה צורך ללמוד את הבעיה, אבל רק חוספת כסף - בכך אינכה פותריה דבר, כי אם למלל. האם ימנה הצדקה שמורה להתעמלות בבית-ספר תיכון חיל לו רק 6 כיתות בית-ספר תיכון והחכרת מוריה מפורקת ילמד 24 העות ויקבל מחכרת כמו של מורה אקדמאי? האם ימנה הצדקה חכמת-הספר התיכוניה יסגן מגמות חל 6 - 5 תלמידיה וזה מיוקר את הלימוד? ועוד. - כל הבעיות האלה תובעות לימוד כדי להקן ולחפרי. לכן אין לומר סתם המוסיפיה כסף, ובעיקר, כאשר אין ממה לקחת. אולם גי' אין לדבר על החמלוסות. אפסר לראות בתזכיר חככל זאת יסגן גידול בחספר התלמידיה בכיתות ההמך, כלומר, ימנה עליה ב-1200 תלמידיה חדשיה ימנה לש מת החנה מעברה בכל בתי-הספר התיכוניה. אלה אין זה אומר שהמצב אינו חמור, הוט חמור. אולם יש לעיין בדבריה טרה חכמיה פתונגה כיצד לפתור את הבעיות והתקציב באמת יתן את התוצאות הרצויות.

חבר-הכנסת רפאל הציע להגדיל את הציווד לבתי-

הספר התיכוניים / לדעתנו, החגדלה חגיגתה מספיקה. כן הוא הציע לתת הקצבה לבתי-ספר אזוריה במקום הלונגה - אין זה ענין תקציבי.

חברת-הכנסת הקטיף ביקשה הגדלה לבתי-

ספר לנעריה עובדיה - מחרד החינוך והתרבות אינו תובע הגדלה זו, כי תקציב זה מצריף. במידה שיגדל מספר הילדיה - יגדל התקציב.

מ. אבידור:

חברת-הכנסת הקטינה יכולה לבוא בתמיכה למימד החינוך והתרבות: הגדילו את מספר התלמידים.

אחר לחפרי לימוד ערבית - יחיד
מחנך עוד מתקופת המנדט ואנשי מנצלים ממנו מה ראשון. אולי בתקציב ישנו סכום של 5000 לשי להסתתפות מימד החינוך והתרבות בהוצאת ספרי לימוד ערבית, גם הסתדרות המורים והמרכז לתרבות ליל הסדרות העובדים עזריה בכך. אלה החאלה הגדולה יותר היא לחברת. אנו עומדים מאמצים בקשר לכך, והלוואי ונמצא את המחברת. אנו מצאנו מורה יהודיה ומורה ערבית שיחברו ספר לטבע. אין הזדמנות ליישם בגולה והתרגיית. הוא הדין לגבי הכשרת מורים ערבית. אנו מתלבטים בעיקר, בהכשרת מורות ערביות זה 5 חנים. אנו מקבלים חמות לל מועדות מוסלמיות ואין גותניה להן לבוא - זו חאלה חינוכית יותר מאחר תקציבית, כי אין כאן כל קושי תקציבי.

איננו יודעים מה עדיף יותר להעלות את הממוצע ל-5000 ילדים המקבילה הזנה או להיטיב את התאגדות אולם יח הצהרה מלעה מימד האוצר וחזרו עליה בוועדה הכספית חככל ויגדל מספר הילדים - יגדל התקציב - נדמה לי, כי דבר זה חשוב יותר.

חברי-כנסת אחדים דיברו כאן על הצלה ללשכת הנוער - טובה של הגדלה מתבוא, אבל אין לנו מניין לקחת.

אחר לחינוך הגופני - אותה 15,000 לשי חנוספל לא חולקו על-ידי מימד החינוך והתרבות, אלא על-ידי ועדה הכספית בהסתתפות יחבי-ראש הוועדה לחינוך גופני, חבר-הכנסת חת.

הסמינר בבאר-שבע - אי-פתיחתו לא הייתה בעיה תקציבית. אנו הכרזנו על פתיחתו, אבל היו תלמידים לך להמינר אחר. עדיין קימה ההכנות של הקמת סמינר בבאר-שבע ואנו נפתח אותו אם יהיו לנו תלמידים במספר מספק.

חברת-הכנסת הלמי, לא תחלו בשטחי תקציבי לילדים בגיל 4 - 3 חנים בחביל גני-ילדים, כחא חאח תוכלו לענות זאת לגבי לשכת הנוער, כי איננו יודעים מניין לקחת את הסכומים.

חברת-הכנסת פרטיץ העלתה כאן חכניה פיננסית -" עי אי-יודיעתי בפענוסיה הייתי מהסס לקבל חכניה זו, כי עירייה הל-אליב הייתה רחאצה לקבל הלוואה מה חלא כן מימדוי הממחלה, אלא הממחלה, ואח חברת-הכנסת פרטיץ תעזור לתר האוצר לקבל הלוואה כזו אין לי של ספק חהוא יוצא את-ה-25,000,000 לשי לצרלי בשחוף, מפני חלח אח ישא לונדי אח חקמת בחי-ספר עומדיה במקוה הראחון בסולה העדיפויות ומצב בנינו בחל-הספר אינו מהווה סרגדיה והוא איננו רע. כל ענין המחמרת החניה היא פניקה בלתי מוצדקת, כי רק 7,5% מכל ילדי ישראל לומדים במחמרת חניה, ואני אומר זאת לא כמנהל מימד החינוך והתרבות, אלא כאב חבתו למדה חלוט חניה במחמרת חניה, זה היה קחה לאח, אבל לא לילדה. יחגן מדינות עשירות מאחנו חבהן זה כך. אבל לא רק זה, אלא לפני חלדח חניה היה המצב יותר קחה, נחכה עוד חנהייה ונראה את המצב. אח אפסר לקבל הלוואה להקמת בניניה לבתי-הספר, הרי החסכון בכיתות הקטנות היה מביא לנו קימוץ של 250 מורים ולא 600, כי ישנן 1000 כיתות קטנות ובמקומן יש לבנות 750 כיתות גדולות. אולם אין זה הפתרון התקציבי לסנה חבאח.

ענין סיד חניה וי-היכל התרבות - אין אלה דבריה חינוכית למימד החינוך והתרבות ואין צורך לנגוע בכך.

14.3.1956

מיכאל דיזני הוועדה

על התקציב.

מ. אבידור:

מספר חברי-כנסת דיברו על כך שיש להוסיף למחלקה להנחלת הלחון, הרי מצד אחד - אומרים, כי יש להוסיף למחלקה להנחלת הלחון ולמפעלי תרבות ומן הצד האחר - אפשר לקמץ, כלומר, להוריד מאותה 300,000 ל"י על-מנת להעביר להעיונים אחרים, נדמה לי שאי-אפשר לעשות זאת.

אחר לבתי-ספר מוכרים - הבעיה נכבדה כחלוצמה. אבל מחמעות תקציבית אין לה, כי נניח, שמעמידים את ההקצבה על 60% החוצמה יכולה להיות מיוסגרו בתי-ספר מוכרים ויעברו לבתי-ספר ממלכתיים-דתיים, אזי יכולה לבוא כאן העלאה ב-100,000 ל"י.

אחר להכשרת מורים - הבעיה אינה תקציבית, כי יש לנו די סכומים בתקציב לטוב כך. מהאלה היא למצוא תלמידים והיא לא תיפתר בחנה אחת. נסו הדבר שהנגב והצפון תובעיה פתרון. אבל הפתרון מוכרח להיות אישי. כיום אין אפשרות לפתוח סמינר בבאר-שבע, שה נקיים מדרשה, ומן הצד האחר - אנו רוצים לבנות אחת דבריה שלמסדה אנו רוצים לקיים מגמה פדגוגית בבתי-הספר התיכוניים, ש אה היום נכרז על פתיחת סמינר בבאר-שבע לא נמצא תלמידים. אז לא כבר יחנן התחלות אך בתקציב הזה.

י. חריד:

אחר לענין הסמינרים - אמר כבר דוקטור אבידור שישנן אמנם התחלות לפתיחת סמינר בנגב. אולם סמינר בנגב צריך להיות 6-חזתי ומוכרח להתבסס על ביה-הספר היסודי. כאשר החלטנו על פתיחת הסמינר, לפני 4 חזתי, ראינו שאין לנו על מה להתבסס מפני שלא היו לנו בוגרים של בתי-הספר היסודיים ולא כל תלמיד חגולר בית-ספר יסודי מוכשר ללכת לסמינר. כאשר יחנה מחזורית גדולה אפשר לבחור לתוכה את התלמידים הרצויים. מחוץ לכך דרוש תקציב לסמינר 6-חזתי ולימוד חינוכי, אחרת זה לא ילך. כלומר, דרוש כאן תקציב גדול. היינו נכנסים לענין זה לו היו לנו תלמידים. אולם הענין נמצא בתכנון ואולי הוא יצא לפועל לקראת החנה הבאה, או בעוד חנה. סמינר כזה ידרוש מאות אלפי לירות בהקצעות להקמת בניינים ולפנימיה ועוד.

אחר לתכנית הכנייה של חבדת-הכנסת פרסיץ - אני מוכן הנקבל את ה-25,000,000 ל"י להקמה בנייה, אם כי האוצר יודע שההאלה היא עאלת מימון ואם אנו נוכח-להקיה מבניה אלה ולחסוך במוריה - התכנית מאד קוסמת לי, כי אנו פותרים האלה כאובה. אבל האוצר אינו יודע כיצד לממן את התכנית ומצין לקחת 7,000,000 ל"י. התכנית הזו לא חוסלת והיא קיימת וכבר ניתן לזה סכום של 500,000 ל"י בתקציב הנוסף. הלוחות רבעי שהתקציב ניתן לבנייה והוקצבו לירושלים ומה-500,000 ל"י יחנה רבייה המוכניה לקבל 100,000 ל"י כל אחד. אולם חלק מהסכום של 500,000 ל"י יינתן ליעריות, אם כי אין דוציה לקייה עם בית-ספר משותף. יהיו חם 8 כיתות למען מידוג גלוייה, כי אנו תכננו למזג את כל העדות בבית-ספר אחד. אולם אני בטוח, כי אנכי יערייה ינצחו.

על-כל-פניה אם תבוא הודעה על הגדלת

תקציב הפיתוח - נחמה.

א. תלמי:

חברי ועדה חזניה דיברו כאן על מספר נקודות, אותן יש להעלות בפני ועדת

הכספיה.

14.3.1955

סיכום דיוני הוועדה

על התקציב.

לדעתו, יח ללכת לוועדת הכספיה ולהחליט
לה את עמדתו, גם אם לא נבוא הצעות

ח. כפריתו:

בסכומיה.

לאחר לחמעתו את תביעות חברי הוועדה התברר
לי יותר, כי אנו עדיין תזמורת בלתי
מאורגנת ואיננו יודעת כיצד אפשר להופיע בפני ועדת הכספיה בזה כל
חברי הוועדה גם יחד.

ד. נצר:

יגון מספר תביעות המסותפות לכל חברי
הוועדה - בדבריה אלה אפשר לבוא בזה כל

היו"ר ח. פרויץ:

חברי הוועדה כמקובל תמיד.

י. רפאל:
למען נוכל להופיע בדרישה מאוחדת הייתי
מציע לחלק את תביעותינו: (1) לגבי התקציב
הרגיל; (2) לגבי תקציב הפיתוח. בתקציב הרגיל נדרוש הגדלת הרזרבה
של מסד החינוך והתרבות ב-1,000,000 לשי ואז נוכל להעמיד את
התביעות המסותפות לכולה כמו: בתי-ספר היכדניים, הכשרת מורים
ועוד. בדבריה הימנה חילוקי דעות - נקודה דיון ונעביר את
המלצותינו למסד. אבל קודם כל יש להציג את התוספת.

(2) אנו צריכים לארגן התקפה גדולה בענין
תקציב הפיתוח, אם כי אין תקווה כמעט שנסוג החנה מחוק. אבל אולי
נסיג מחוק, ובעיקר, אם נחקוף באמת דבריה כמו ענין "היכל
התרבות" או "יד חיה" שאינם לא יחודי ואיננו מכבדים את זכרנו,
הרי אם חבוא התקפה כזו, אולי בכל זאת נסיג מחוק. על-כך פניה
יש לבוא מאוחדים, גם אם אין לנו סיכוי רציני להציג דבריה גדולה.

ה. ת. ל. ט. ה.:

כי יח ללכת לוועדת הכספיה.

י. רפאל:
אני רוצה להציע סיווג: לא לדבר נגד חוק
דבר, כלומר, אנו מזכרתי לדבר באופן
חיובי מפני חזק מקרה אותנו ביתר כוח להסביר את עמדתנו.

היו"ר ח. פרויץ:
בתנאי כזה לא אוכל להסתתף בוועדה המחנה.
נחוצה לנו כל תוספת, ובעיקר, בנקודות
התורפה. איננו צריכה להוסיף דבריה על כך אלא להפנות את חברי
הוועדה לצאומי-ול סר החינוך והתרבות.

ד. נצר:
כבר בראשית הישיבה אמרתי, כי לא הספקנו
לדון החנה בפרטי פרטיה של התקציב. לאחר
הוויכוח כאן אני רואה הצדקה בדברי, כי תמיד יחבה ועדת מחנה של
ועדת החינוך והתרבות /חדנה בכל סעיף והצבענו על כל סעיף במליאת
הוועדה וועדת המחנה והופיע בפני ועדת הכספיה הייתה יולה להצביע

ועדת החינוך והתרבות
14.3.1955
סיכום דיון הוועדה
על התקציב

ד. נצרי:

על התקציבים הנחשבלו. אולם הוועדה החופשית הפעה לפני ועדת הכספים, אני מצטערת להודיע שלפי המצב הקיים אין לה סמכות לדבר בזה כל חברי הוועדה, כי הוועדה לא הצביעה על התקציבים הכוונים, ואני הצעתו של חבר-הכנסת רפאל מאחדת במהרה ואני יכו לה להבין זאת. הוועדה מיעצת למעלה מה לעשות בחכום הזה. אבל אין כל זכות לדבר על פרטי הפרטים.

היו"ר ה. פרויץ:

אני מבקשת להרכיב את ועדת המסנה, אשר יתחפזו בה 5 חבריה. חברת-הכנסת רוזאל - נאור ביקשה להציע עצמה בתחילת הנועת החרות. יחויבת ועדת המסנה החקירה היום בין 14.00 - 13.00.

ו. רפאל:

אני מציע את חברת-הכנסת פרויץ ואת עצמי.

ז. צברי:

אני מציעה את חברת-הכנסת כפריה.

היחובה ננעלה בשעה 11.25.